

MOLENMAKERS-
BEDRIJF

Roemeling
en
Molema

Kerklaan 5, Scheemda
Telefoon 05979-1660

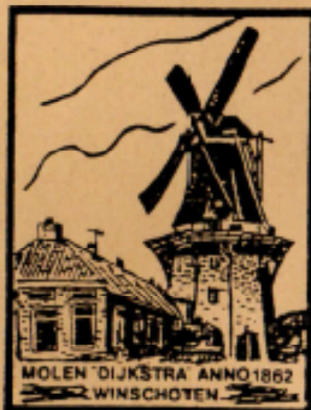
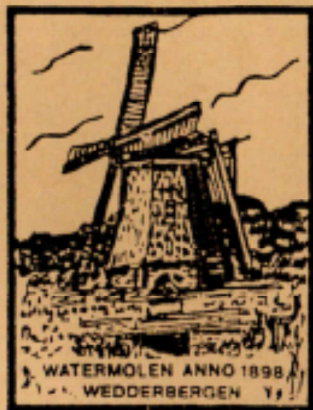
MULDERSNIJS

MOLENWERKGROEP OOST-GRONINGEN

BUURMA

ROEDEN

MULDERSNUS

Mededelingenblad van de Molenwerkgroep
Oost-Groningen.

Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt mede
mogelijk gemaakt door onze adverteerders.

REDACTIE:

Sietske Bezema-Tel	Oude Pekela	05978-12455
Alides Hofsteenge	Vriescheloo	05973- 1238
Grieto de Vries	Scheemda	05979- 1931
Marina Wildeboer	Winschoten	05970-22111

Redactieadres: S. Bezema-Tel. F. Clockstraat 162

SECRETARIAATSADRES:

Molenwerkgroep Oost-Groningen
Postbus 47
9695 ZG Bellingwolde

Voorzitter	L.E. Buiskool Blijham	05976-1386
Secretaris	D.J. Tinga Groningen	050-417077
Penningmeester	G.G.I. Koster-Westervaarder	
	Finsterwolde	05971-31649
Leden	G.de Vries Scheemda	05979-1931
	J. Hazelhoff Blijham	05976-1220

BIOTOOPWACHTER:

B. Oomkens Winschoten 05970-14269

INSTRUCTEURS:

D. Bos	Bellingwolde	05973- 1292
L.E. Buiskool	Blijham	05976- 1386
B. Oomkens	Windchoten	05970-14269
D.J. Tinga	Groningen	050- 417077

OMSLAG:

Derk Jan Tinga

ILLUSTRATIES:

Marina Wildeboer

Derde jaargang Nummer 1.

"1942"

Noordermolen "De Noordstar" te Noordbroek.

Vervanging as van de windmolen.

Dinsdag 28 april.

Op deze dag is aangekomen de nieuwe roede, takels, enz.

Woensdag 29 april.

Vandaag is men begonnen met het afbreken van de roeden.

's Avonds waren de kleppen en de hekken van de ijzeren roede verdwenene en tevens een gedeelte van de hekken van de houten buitenroede, deze had nog zeilen.

Bij het slopen braken een paar heklatten, met als gevolg dat molenmaker Wiertsema naar beneden viel.

Hij mocht van geluk spreken dat hij op de stelling bleef liggen.

Hij klaagde erg over zijn borst en doktershulp werd ingeroepen.

Daar er geen arts aanwezig was, haalde ik de veearts.

Deze kon niets zeggen.

Later schreef de dokter Wiertsema enige weken rust voor en stond het werk stil.

Donderdag 30 april.

Op enkele dwarslatten na, is alles verdwenen.

Vrijdag 1 mei.

De wieken zijn kaal, dit gebeurde door molenmakersknecht Berend.

Maandag 1 juni.

De ijzeren roede uit de as en een dikke balk over de maalzolder gelegd.

Dinsdag 2 juni.

Eén paal voor steun en één voor ophijsen, van de as, overeind gezet.

Woensdag 3 juni.

De houten roede verwijderd en de as los gelegd, zodat hij de volgende dag verwijderd kon worden.

Donderdag 4 juni.

De oude as verwijderd.

Vrijdag 5 juni t/m 15 juni.

Werkzaamheden binnen in de kap.

Dinsdag 16 juni. As opgetrokken !

Op deze dag is het gevaarlijkste en het moeilijkste deel van het werk verricht; namelijk het ophijsen van de as.

Om 8.45 uur begon men te draaien en langzaam ging het gevaarte omhoog.

Bij 1 waren 8 personen.

Zij hesen het vooreinde van de as met behulp van een dik kabeltouw, dat onder door de molen liep ; een houten kaapstander.

Bij 2 stonden 2 personen.

Zij hesen het achtereinde met behulp van een lier met een dikke staaldraad.

Bij 3 stond 1 persoon.

Hij zorgde voor het leiden van het touw.

Bij 4 stond 1 persoon.

Hij moest de as van de molen afhouden.

Om 9.30 uur was het gevaarte bij de kap aangekomen.

Nu werd paal A gedraaid, zodat het achtereinde van de as voor de kap kwam en langzaam gleed de as naar binnen.

Om 10.00 uur was men zover gevorderd, dat de as bijna op zijn plaats lag en het werk nu aan de molenmakers werd overgelaten.

Donderdag 18 juni --- De roeden.

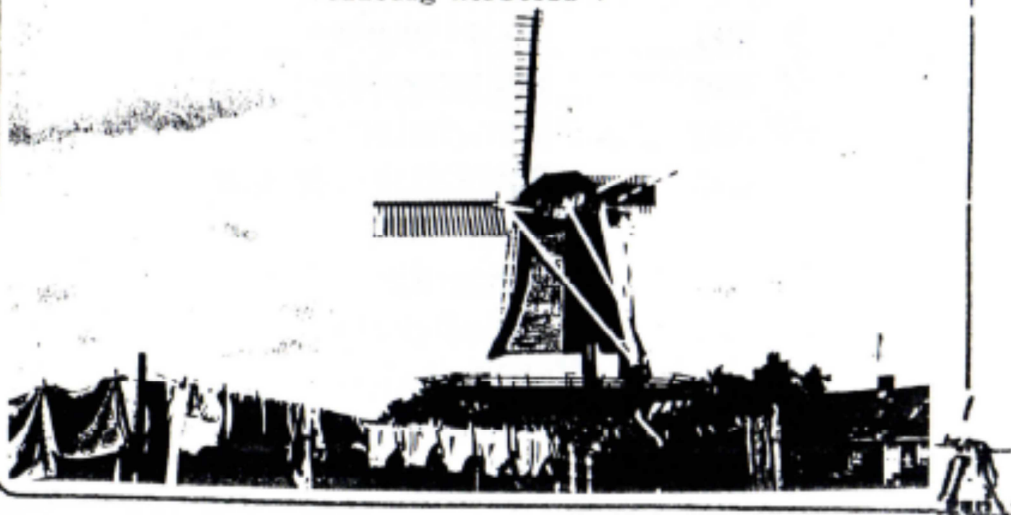
Dinsdag 23 juni --- De kleppen.

Maandag 22 juni --- De hekken.

Zaterdag 27 juni --- De borden.

Maandag 29 juni --- De kammen vernieuwd.

Volledig Hersteld !

OOST GRONINGER MOLENDAGEN

6 mei	Winschoten
13 mei	Nationale Molendag
20 mei	Bourtange-Ter Haar
27 mei	Ganzedijk
3 juni	Vriescheloo
10 juni	Nieuw-Scheemda
17 juni	Oude Pekela
24 juni	Bellingwolde
1 juli	Winschoten
8 juli	Bourtange-Ter Haar
15 juli	Ganzedijk
22 juli	Vriescheloo
29 juli	Nieuw-Scheemda
5 aug	Oude Pekela
12 aug	Bellingwolde
19 aug	Winschoten
26 aug	Bourtange-Ter Haar
2 sept	Ganzedijk
9 sept	Oude Pekela
16 sept	Vriescheloo
23 sept	Nieuw-Scheemda
30 sept	Bellingwolde

Verslag van de Nieuwjaarsbijeenkomst.

Op 7 januari 1989 j.l. hield onze Vereniging haar traditionele Nieuwjaarsbijeenkomst in de kantine van de gemeentewerkplaats te Oude Pekela.

Voor de gelegenheid was de kantine van een feestelijk tintje voorzien: op alle tafels stonden brandende kaarsen, waardoor er meteen een gezellige sfeer was.

Om tien voor tien opende onze voorzitter, de heer Buiskool, de bijeenkomst. Hij bedankte de dames die alles hadden voorbereid heel hartelijk en heette de twee gasten uit Delfzijl, de heren Gruis en Schuur, van harte welkom.

Ook wenste hij Joop Bierhof en Klaas Strijk, die 's middags proefexamen op molen Dijkstra te Winschoten zouden afleggen, veel succes.

Iedereen was ondertussen van een glas heerlijke boerenjongs (met amandelschaafsel) voorzien en er werd getoast op het nieuwe jaar. Sietske had haar best gedaan op dat drankje, dat was wel te proeven! Ook waren er olieballen, nieuwjaarsrolletjes, spekkendikken en allerlei hartige happen. Een grote pluim voor de organisatie, het was geweldig!

Terwijl iedereen gezellig met elkaar aan het praten was, begon ons lid, de heer W.O. Bakker, ondertussen alvast z'n projector in te stellen. Hij toonde ons vervolgens dia's, die hij had genomen op een vierdaagse trip naar Zeeland, waar hij de gast was geweest van Fraas Weemaes uit Terneuzen. Omstreeks half november 1988 was hij daar heen geweest en hij had, zeker gezien het seizoen, heel goed weer getroffen. Dat was op de dia's ook wel te zien. In totaal bezocht hij 12 molens. In 1937 was hij al eens in St. Annaland op Tholen geweest en in 1947 en 1950 nog eens (op de fiets), in dat laatste jaar ook voor het eerst in Zeeuws Vlaanderen.

De heer Bakker vertelde, dat de Zeeuwse molens over het algemeen verticaal betimmerd zijn en geel of groen geschilderd. De achtkante molens hebben een vrij steil voorkomen, met plotseling een uitbreker onderaan. We zagen de molen van Arnemuiden, in de stad Tholen een romp en de molen van Stavenisse in nogal geteisterde toestand. Molenaar V/d Slikke van die laatste molen, die nog maar in de veertig was, was door de wielen van z'n molen gegrepen en verongelukt, vertelde de heer Bakker. In St. Maartensdijk staat een ronde stenen molen met een min of meer vierkant onderstuk.

Ook een interessante dia was die van de standaardmolen van Groenendijk. Dit was oorspronkelijk een Belgische standaard-oliemolen. Op de houten as zaten nokken! Het behoud van de molens daar schijnt o.a. te danken te zijn aan de freules Collect d'Escury, die zich al in de 20-er jaren met het molenbehoud bezighielden.

De kleinzoon van de vroegere molenaar maalt er nu mee. Het graan wordt eerst buitenom tot op de eerste zolder omhoog geluid en vervolgens via een luik tussen beide stenen door naar de steenzolder omhoog getrokken.

We vernamen ook een nieuw woord: 'loopschoren'. Dit is de balkenconstructie, die bij verschillende standerds in gebruik is om de staart vast te zetten, een soort omgekeerde V, waarvan beide benen scharnierend met haken aan de staartbalk zitten en de andere kant op de grond rust.

In Kuitaart in Zeeuws-Vlaanderen, staat een ronde stenen molen. Te zien is, dat molenmaker Doornbos uit Adorp in de 60-er jaren veel Zeeuwse molenkenmerken heeft weggerestaureerd (hij wist gewoon niet beter, als Groninger molenbouwer). In de molen staat een ruw-olliemotor uit 1904!

In Hulst staat een ronde stenen stellingmolen op de (nog volledig aanwezige) vestingwallen. Een soortgelijke situatie vinden we in Axel, waar de gemeenschap al twee à drie ton (!) bijeengebracht heeft om een romp, die al in 1912 onttakeld was, weer nieuw leven in te blazen.

Vervolgens komen er dia's van de molens van Spui, Sas van Gent, Maarhouts (?) en Ertsvelde (?), bij Sas van Gent de grens over met België. Bij die laatste molen is ook een prachtig gerestaureerde rosmolen. Eens per 14 dagen is de molen in bedrijf. Hij is uitgerust met een koppel stenen en een koekenbreker. In Wippegem vinden we een kettingkruier: buiten, onder de kap en rondom de muur van de romp, is een tandkrans aangebracht met omhoogstaande kammen. Een klein rondsel met een rondgaande 'eindeloze' ketting zorgt er vervolgens voor, dat de kap vanaf de grond of de stelling gekruid kan worden. De heer Bakker laat ons ook nog de kenmerken van een typisch Vlaamse kap zien: de staart loopt door tot boven in de kap met twee trekstangen tot voorin.

Vervolgens zien we de standerdmolen van Buijsse (?) van Paul Bauters, een Belgisch molenkenner, tevens 'vrederechter', een soort kantonrechter, te Waregem. Frans Weemaes maalt met de molen.

Het blijkt, dat in Zeeland driekwart van de molens een houten as met insteekkop hebben.

We zien de molen van IJzendijke, door Doornbos omstreeks 1960 gerestaureerd en die van Schoondijke.

Na een korte pauze, waarin iedereen ook weer van een natje en een droogje wordt voorzien, gaat de heer Bakker verder met z'n serie. We zien de molens van Cadzand, van de vesting Retranchement, die in 1947 nog een puinhoop was als gevolg van het oorlogsgeweld, van Zuidzande en Sluis.

Sluis is een oud vestingstadje. De molen daar is nu weer geheel gerestaureerd en wordt door toeristen druk bezocht. Volgens Grieto de Vries zou dat drukke toeristenverkeer ook wel eens te maken kunnen hebben met de sex-boetieken in Sluis en Hulst.. De familie Sanders, die op de molen in Vriescheloo draaide, kwam oorspronkelijk uit Sluis en maalde daar op de 'Pasmolen'. In Biggekerke is de familie Brasser molenaar.

In Aagtekerke staat een zeskant. Molenmaker Doornbos vertelde de heer Bakker eens, dat de vrouwen er 's zondags een meter of wat achter de mannen aanlopen als ze naar- en van de kerk lopen. Dit ontlokte een van de aanwezige dames de volgende uitspraak: 'Ze roupen natuurlijk: Veur ons oet!'

We zien vervolgens ook de molens van Serooskerke, Oost-Capelle en Wolphaartsdijk.

In Arendskerke is een Van Riet-wiek op 1 roe aangebracht. Het lijkt wel enigszins op een Bilau-wiek. Er zit een ring om de as en lange veren langs de roe. De heer Bakker vertelde, dat er in Nispen in Brabant nog een molen moet zijn met twee roeden met Van Riet.

Dit was tevens de laatste dia uit Zeeland.

Er volgen dan nog een paar foto's van andere recente excursies, o.a. naar Rotterdam (De Ster, snuifmolen), molen Langerak in de Alblasserwaard, de molen van Goudriaan met 29 meter vlucht, waar de heer V/d Graaf molenaar is (Ik geloof ook nog vrijwillig politiemans of zoiets). Ook onze excursie naar Rijssen, Diepenheim, Haaksbergen en Usselo krijgen we nog even te zien.

Al met al was het een hele interessante serie, ook door de vele onbekende molens en bijzondere molenkenmerken die we konden zien.

Nadat de heer Buiskool de heer Bakker heel hartelijk had bedankt voor het vertonen van z'n mooie dia's was er even tijd voor een gezellig napraten.

Ik denk, dat we nog niet vaak zo'n geslaagde Nieuwjaarsreceptie hebben gehad met zo'n grote opkomst!

Derk Jan Tinga (secr.)

Nationale MOLENDAG

13 mei 1989

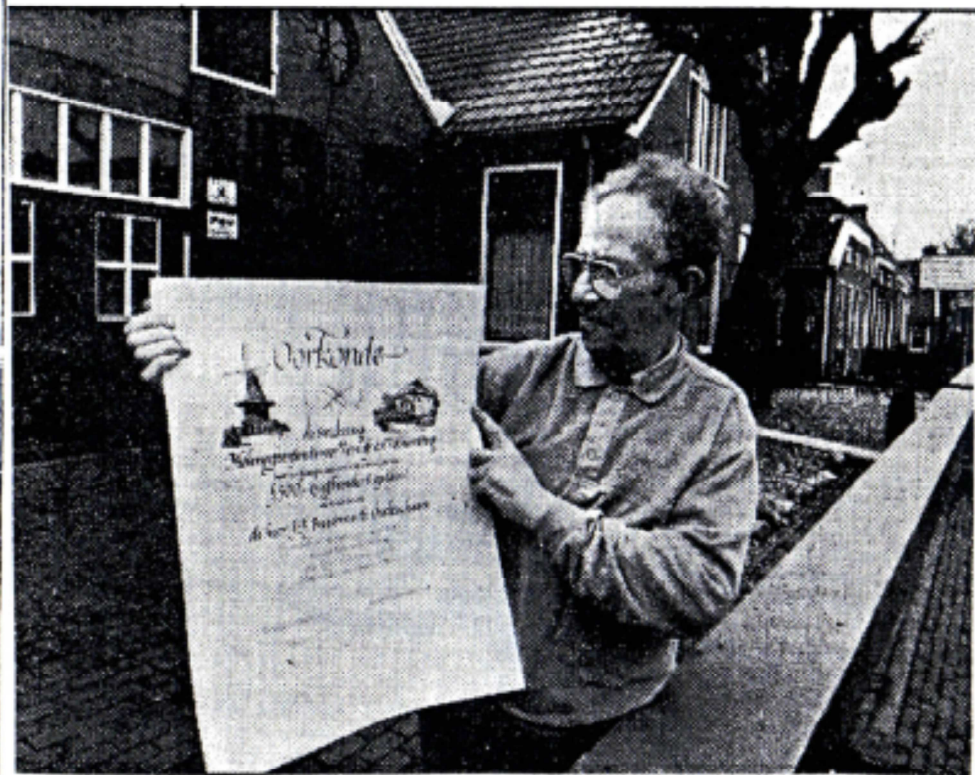
Vereniging De Hollandsche Molen. Tel. 020-238703

ontwerp Derk Jan Tinga

Prijs voor roedensmid Oudeschans

Jan Buurma laat wieken van molens weer draaien

- *Molensmid Jan Buurma met zijn oorkonde voor een roede bij zijn woning en smederij aan de Voorstraat in het vestingdorpje Oudeschans.*

Van een onzer verslaggevers
OUDESCHANS — Dat een molen vier wieken heeft, wisten we. Maar voor velen zal het onbekend zijn, dat de benaming 'vier wieken' eigenlijk verkeerd is. "De meeste mensen denken dat een molen vier wieken heeft, maar het zijn in feite twee lange roeden," zegt de 59-jarige Jan Buurma uit het vestingdorp Oudeschans. En hij kan het weten, want Buurma is al ruim 25 jaar roedensmid. Voor zijn vakmanschap werd hij afgelopen weekeinde in Amsterdam beloofd met een oorkonde en 500 gulden.

In de oorkonde van de Stichting Molengiftenfonds voor Vernuft en Volharding wordt met lof uitgesproken over zijn vakmanschap als roedensmid. "Als blijk van waardering, van het vernuft en de volharding die hij betoonde bij het restaureren van de Bilau-wieken van de molen te Norg," staat er in sierletters op het stuk perkament dat Buurma uitgerold op de tafel legt naast een ansichtkaart van de Norger molen. Op de restauratie van de wieken (roeden dus) van die molen baseerde de stichting zich uiteindelijk toen Buurma werd aangewezen als de winnaar van 1989.

De restauratie is weliswaar al weer zes jaar geleden, maar dat kan slechts een aanleiding zijn geweest. Immers, de Norger molen is een van de 220 molens in Nederland die Buurma in de afgelopen decennia 25 jaar heeft voorzien van nieuwe wieken.

Hij begon ooit als landbouwsmid, reparateur van landbouwwerktuigen. "Ik heb nooit tegen de boeren gezegd dat ze weg moesten blijven, maar ze bleven gewoon weg. Om de doodeenvoudige reden dat het zo slecht is gegaan in de landbouw. Zo is het allemaal

gegroeid en achteraf ben ik blij dat ik de stap naar de molenbouw heb gezet," zegt Buurma intens tevreden.

De twee roeden van de Norger molen, hebben een specialiteit. Ze zijn in tegenstelling tot veel roeden niet van houten latten, maar van ijzer en voorzien van kleppen die de snelheid van het wiekenkruis regelen. "Of er nou veel of weinig wind staat, ze kunnen altijd draaien. Dat kan zelfs in de molen geregeld worden. Deze molen is wat dat betreft de enige in zijn soort in Nederland. Bij de latten constructie moet met extra zeilen worden gewerkt als er te weinig wind staat. Dat is in dit geval dus niet nodig," legt Buurma uit.

Zijn eerste opdracht betrof de molen in Bellingwolde, in zijn eigen gemeente. Ook aan de drie molens in Winschoten heeft hij zijn bijdrage geleverd. Inmiddels is Buurma in heel Nederland bekend, getuige de vele opdrachten her en der uit ons land.

Voor de deur ligt een roede die straks naar het Friese Wollega gaat en met ruim 27 meter de langste van Friesland is. De volgende opdracht vormen twee roeden van elk 27,50 meter lang voor de molen op Texel. "De langste roede die ik tot dusver heb gemaakt," zegt Buurma. Hij maakt er nu ruim tien per jaar, eerst met z'n assistent Henk Smalbil, nu met Henk Kenter uit het naburige Blijham.

De prijs die hij in Amsterdam ontving, streelt hem. "Zeker, ik ben er trots op. Ik probeer altijd een zo goed mogelijk produkt te maken, want tenslotte wordt het vaak met gemeenschapsgeld betaald. Het leuke van dit werk is, dat ik iets maak dat ik later kan terugzien of soms op de televisie weer herken," aldus Buurma.

Vijftien jaar 'Groninger molens'

WINSCHOTEN - De Vereniging 'Vrienden van de Groninger Molens' bestaat 15 jaar. Naar aanleiding van dit derde lustrum geeft de vereniging in samenwerking met de Stichting De Groninger Molen een brochure uit; 'De Zelfwichter' genaamd met als ondertitel '80 molens in het Groninger land'. Het eerste exemplaar van 'de Zelfwichter' wordt komende zaterdagochtend om 10 uur in de raadszaal van het Stadhuis te Winschoten uitgereikt aan de heer G. Beukema, lid van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

„Op dit moment telt Nederland ruim 100 molens (om precies te zijn 979 wind- en 77 watermolens), aldus de heer R. van der Waal, voorzitter van de Vereniging 'De Hollandse Molen' in zijn jaarrede van afgelopen zaterdag. Er was een tijd van alleen de provincie Groningen al duizend exemplaren bezat.

Molen Edens

De oudste molen in de provincie is 'Molen Edens' in Winschoten, die in 1761 werd gebouwd", aldus de inleiding van 'de Zelfwichter'. Samen met 'Molen berg' (1854) en 'Molen Dijkstra' (1862) vormt dit drietal dus al meer dan een eeuw een trekpleister voor de gemeente Winschoten. Niet zo verwonderlijk dus, dat het eerst exemplaar van de brochure juist in deze stad wordt uitgereikt. Burgemeester drs. J.J. Postma van Winschoten lid van de P.R. commissie van de 'Vrienden'. „Dit gebeuren vindt niet alleen plaats in het kader van promotie van de 'Vrienden' en de Stichting, maar ook ter promotie van de stad Winschoten. En na-

tuurlijk in de eerste plaats ter ere van het 15-jarig bestaan van de Vereniging". De vereniging telt momenteel 650 leden, eigenaren van molens en enthousiastelingen, en heeft 80 molens onder zijn beheer.

De heer L.H. Duljé uit Groningen, ook lid van de P.R.: „In eerste instantie biedt de vereniging vrijwilligers aan, aan de diverse molenaars. Verder willen we vooral deze gelegenheid aangrijpen om de molens meer in de belangstelling te brengen, en natuurlijk om het ledenbestand op te schroeven".

De Zelfwichter wordt uitgegeven door de Vereniging Vrienden van de Groninger Molens, Postbus 213, 9700 AA Groningen.

Molen Edens in Winschoten is de oudste Groninger molen.

De molenaar privé.

Op onze "eerste" lentedag togen Siets en ik 's avonds naar Scheemda om de heer G.E. van der Horst een bezoek te brengen. Sietske had een uitgebreide routebeschrijving gekregen, hetgeen voor ons matig ontwikkeld richtinggevoel geen overbodige luxe was.

We draaiden een grote villawijk in (nooit geweten dat Scheemda die bezat; niet anders gewend dan Grieto's armzalige huisje) en trokken daar als echte nieuwszieke journalisten gelijk onze conclusie uit.

Zonder één enkel probleem vonden we het huis van onze molenaar.

De dochter deed open en na enkele schreeuwen naar boven van Pa, Pa, verscheen de heer des huizes zelf.

Hij wilde gelijk weer naar boven maar na enkele overwegingen bleek eerst een kop koffie ook wel welkom.

In de huiskamer maakten we kennis met mevrouw van der Horst, dronken een kop koffie en bekeken één van de eerste pronkstukken van de verzameling "Het groot volkomen molenboek". SCHITTEREND! Mooi handgeschept papier en een leer gebonden band.

Daarna vertrokken we toch echt naar boven en wel naar de zolderverdieping.

Daar was de rest van de indrukwekkende verzameling.

Sietske gedroeg zich als een soort aasgier en vloog op alles wat molen was af.

Ik heb me maar wat ingehouden; je bent op bezoek nietwaar? (Om je dood te schamen).

In dit geval was maar één vraag op z'n plaats!

Waarom en wanneer is deze verzamelwoede begonnen.

Deze vraag bleek genoeg om de hele avond mee te vullen.

De liefde van de heer van der Horst voor molens begon reeds op 8-jarige leeftijd.

Zijn vader was de eigenaar van een kunstnijverheidsfabriekje in de Zaan, waar, hoe kan het ook anders, molentjes werden gemaakt.

Voor de goede verhoudingen moesten de molens door zijn vader worden opgetekend en als kind ging hij vaak mee en zo ontstond als vanzelfsprekend liefde voor de molens.

Op 14-jarige leeftijd begon hij echt met het verzamelen van molenfoto's, ansichtkaarten, kranteknipsels, boeken enz.

Eerst alleen van de zaanstreek maar al vrij snel van heel Nederland en weer later ook van het buitenland.

De molenaar privé 2.

Alleen al van de zaanstreek heeft hij zo'n 56 albums met foto's en ansichten!

Natuurlijk zijn veel van die molens reeds lang verdwenen. Ook waren er prachtige grote "glasplaatfotoos" met een enorm molenwoud erop.

Vroeger was het onmogelijk om in de zaan een foto te maken zonder molen.

Het waterloopt je erbij in de mond.

Vande rest van Nederland bezit hij nog eens zo'n 120 ordners met al dat moois!

Alles in zelf ontworpen ordners, zelfontworpen rubriceerkaarten en op gemeente geordend!

De gemeente Pekela werd er even uitgelicht; nou je weet wel voor wie natuurlijk.

Alle gegevens van molens zijn up to date want deze worden regelmatig bijgehouden.

Ook het vergeelde papier waar de molenkaarten op bevestigd zijn wordt vervangen door mooi wit.

Wat een perfectionisme!

Aan dit levenswerk heeft de heer van der Horst bijna een volledige dagtaak.

In de zomer staakt hij het werken in zijn woontoren omdat de temperatuur dan ondraaglijk wordt.

Een wat sardonische trek aan het geheel is dat zijn voorkeur uitgaat naar molens die verdwenen zijn.

Zijn molenboeken zijn keurig ondergebracht in een kaartstelsysteem doch het precies vinden (vooral van de kleinere) is echter nog een probleem in het goed georganiseerd geheel. Regelmatig verlaat van der Horst het vertrek en horen we hem schuivelen en mompelen achter de verwarmingsketel!

Wat blijkt! Hier is nog een eldorado aan molenzaken.

Wat beschaamd denken wij aan onze ordner met een systeemloze verzameling molenansichten.

De molenliefde van ons verschilt echter ook totaal met de molenliefde van van der Horst (die vroeger wel op molens in de Zaan gedraaid heeft).

Waar wij verlangen naar een dag met ruig weer zodat we druk aan het werk kunnen met onze molen en genieten van brok energie en techniek, verlangt van der Horst naar het rusteloos heen en weer dwalen van de ene naar de andere molen; grotendeels voorbijgaand aan de techniek.

Binnenkort gaat van der Horst 5 dagen op stap met T.I.M.S.

Dit is een vereniging van internationale molenvrienden.

Misschien kan hij hier zijn verzameling uitbreiden.

De molenaar privé 3

Hij neemt zelf een prachtige dubbele plaat mee naar de bijeenkomst om hierover nader nieuws te bemachtigen. Natuurlijk weet U allen dat de heer van der Horst eindredacteur is van de Zelfzwichter, JUUST, vandaar dat die er zo perfect uitgevoerd uit ziet.

Maar wat U waarschijnlijk niet wist is dat hij ook in het bestuur van de vereniging Oud Scheemda zit alsmede in verschillende molenbesturen.

Onze zaandammer voelt zich hier helemaal thuis en zo als hij zelf zegt: "Geen Files".

Het was heel interessant maar ik kan een geeuw niet onderdrukken en Siets geeft te kennen dat we weg gaan. (Zie voetnoot)

Van beneden hebben we geen geluid meer vernomen, daar weten ze wel hoe het zit als er molenliefhebbers zijn.

Trouwens de molenliefhebbers komen uit het hele land om deze prachtige verzameling te bekijken.

Als we weer in de auto zitten praten we na over de indrukwekkende bijeenkomst.

Toch zullen we (molengek als we zijn) nooit zo intensief bezig kunnen met onze hobby want daar hebben we gewoon de echtgenoten niet voor.

Wij..... moeten al permissie vragen voor dit uitje.

Nee, we hebben het niet gemakkelijk!

Marina Wildeboer.

Verfmolen De Paauwin te Oostzaan, eveneens eigendom van de firma Heyme Vis Jr.

Siets wou nog helemaal niet weg! Siets wou wel tot 3 uur blijven (dat mocht van de heer van der Horst).

Maar Marina's aanstaande baby wou rust. Vandaar!

LIMMERICK.

Een mulderske was aan het kruien,
Toen begon er het spoorwiel te ruien.
Zij schrok zich kapot;
Drie kammen verrot.
En het mulderske tranen als tuien.

Deze en alle andere illustraties in dit blad zijn gemaakt door onze nieuwe medewerker André Schuthof.

Aan de leden van Vereniging Molenwerkgroep Oost-Groningen.

Groningen, 9 maart 1989.

Dames en Heren,

U wordt hierbij van harte uitgenodigd tot het bijwonen van de eerste Algemene Ledenvergadering van dit jaar, die zal worden gehouden op zaterdag 1 april om 9.30 uur in de kantine van de gemeentewerkplaats te Oude Pekela, gelegen aan de Scholtenswijk 6. Schrijf deze datum alvast in Uw agenda, want we willen U graag weer eens zien!

De agenda is als volgt:

- 1) Opening door de voorzitter.
- 2) Notulen.
- 3) Ingekomen stukken en mededelingen.
- 4) Jaarverslag van de secretaris.
- 5) Jaarverslag van de penningmeesteresse.
- 6) Verslag van de kascommissie.
- 7) Verkiezing van de leden van het bestuur.
Aan de beurt van aftreden zijn: de heren Hazelhoff en de Vries. Beide bestuursleden stellen zich herkiesbaar. Tegenkandidaten kunnen tijdens de behandeling van dit punt, of voor het begin van de vergadering door de leden worden voorgesteld.
- 8) Verkiezing leden kascommissie.
- 9) Nationale Molendag.
- 10) Examens in 1989.
- 11) Oost-Groninger Molendagen.
- 12) Activiteiten in 1989.
- 13) Rondvraag.
- 14) Sluiting.

Namens het bestuur,

Derk Jan Tinga(secr.)

Algemene vergadering van "De Hollandsche Molen" op 4 maart in Marcanti te Amsterdam.

Na de middagpauze heropende de voorzitter de vergadering met een jaarrede. Hierin gaf hij nogal kritiek op de manier waarop de subsidie regeling voor de molens tot stand is gekomen en ook op de regeling zelf.

Vervolgens werden de Getuigschriften aan de geslaagde Vrijwillige Molenaars uitgereikt, eveneens de Certificaten van Verdienste.

Bij het aanbieden van de jaarprijzen 1989 voor Vernuft en Volharding werd o.a. ons lid de heer Buurma onderscheiden. Dit betrof het herstellen van de Bileau wieken te Norg, zonder dat er nog tekeningen of andere gegevens aanwezig waren en voor de vele roeden die hij reeds heeft afgeleverd. De heer Buurma kreeg een prachtig getuigschrift alsmede een geldprijs.

Het laatste punt voor de pauze betrof het aanbieden van de opbrengst voortvloeiende uit de verkoop van het boekje Molens in Nederland.

Er is een Japanse uitgave verschenen. Van ieder boekje wordt f 0,25 beschikbaar gesteld voor de Hollandsche Molen.

Van deze Japanse uitgave kon thans reeds f 2500,-- worden afgedragen.

Er wordt naar gestreefd het boekje in 16 talen te doen verschijnen.

Na de pauze de gebruikelijke prachtige dia serie van de heer A.J. de Koning.

Veldkamps meuln op hol, 1972

Op de morgen van deze bewuste dag (13 november 1972) werd ik tegen zevenen door mijn vrouw gewekt.

"Wil je wel even wakker worden en luisteren naar het noodweer buiten? Zo meteen krijgen we die dikke boom naast het huis op ons dak. Ik ga eruit."

"Ach, blijf nog even liggen, het is buiten en het gaat wel weer over;" antwoordde ik. Meer inplaats van dat ging het juist harder stormen; ongeveer windkracht 12, uit het noordwesten zoals later bleek.

Mijn vrouw kon het niet langer uithouden en sprong uit bed.

Na zich gewassen en gekleed te hebben ging ze naar de voorkamer om te zien of er nog bomen gesneuveld waren en dat bleken er nog heel wat te zijn. Meer ze zag ook nog iets anders.

Wat dat was kwam ze in de slaapkamer vertellen. "Hoe kan dat nou, Riexs (Veldkamp) laat de molen draaien en goed hard ook, het is net een wiel."

Ik direct de benen overboord.

"Deer moet ik onmiddellijk heen want daar is iets mis en goed mis ook."

Ik had het allang in de geten dat de molen was losgeslagen; geen mulder ter wereld lost met zo'n storm een molen draaien.

Dus erop af.

Op de molenleer, recht voor de wind, kon ik me niet meer houden en liet me in een beukenhaag vallen. Toen weer verder.

Onderwijl zag ik stukken plaat van de van-Busselneuzen door de lucht vliegen.

Bij Veldkamp achter het huis gekomen zag ik hem in de deuropening staan.

"Hij gaat er een, Derk," riep hij.

"Je?" zei ik, "Als we niks doen wel, maar ze kunnen hem toch wel uit de wind kruien, dan blijft hij vanzelf staan."

"Dat is toch veel te gevaarlijk," riep hij, "moet je die stukken pleet door de lucht zien vliegen!"

De molen had inmiddels de 120 enden ver overschreden.

"Ik ga wel," zei ik tegen hem, "we weten wel waar we staan moeten, he? Geef me de sleutel maar."

Zo gebeurde.

Maar als ik dacht de deur te kunnen openen kwam ik bedrogen uit; de wind stond er pal op en er was geen beweging in te krijgen.

Met Veldkamps hulp echter lukte het wel.

Ik duwde hem naar binnen en overreedde hem me te helpen met kruien.

Wij dus naar boven.

Op de steen/stellingzolder gekomen ontwaarden we een grote puinhoop.

De grootste brokken waren op de tekredzolder terecht gekomen. Er waren een aantal staven uit het steenrondsel geslagen zodat de steen gelukkig stil lag, anders was de chaos wellicht nog groter geweest.

Desondanks vlogen de stukken kemmen ons nog om de oren.

De stellingdeur hoefden we niet te openen; dat had de storm al voor ons gedaan.

Wen van de deuren lag op de stelling en de andere klapperde wat heen en weer.

Zo, nu moest er gekruid worden.

De bezetketting los en daar ging hij al een heel stuk uit zichzelf.

Gelukkig lag de kruiketting een heel stuk uitgelegd zodat we nog een flink stuk konden kruien. Maar aan alles komt een eind, zo ook aan deze ketting.

Om de heek te verzetten moesten we over de stelling kruipen. Hadden we recht op gelopen, dan waren we zo van de stelling geblazen.

De molen begon nu wat snelheid te verliezen.

Het werd voor ons steeds moeilijker ons staande te houden bij het kruien, omdat we steeds meer uit de luwte van het molenlijf kwamen.

Dus maar goed vasthouden aan het kruirad. Ondertussen hadden zich voor de slagwinkels een vijftientig mensen verzameld, die vol verbazing keken naar die twee mannen die dikwijls als goudtorren over die stelling kropen.

Enkele daarvan vonden het wij aan het doen waren knap onverantwoord, hoorde ik later. Maar het was toch maar even zo dat de molen gestopt moest worden, om ergere ongelukken te vermijden.

Ik had niet graag de aanblik van een paar neerstortende roeden willen beleven.

Inmiddels hadden we de molen bijna tot stilstand gebracht, nu nog een stukje, nog een beetje,.....eindelijk.

De zaak stond stil.

Terug in de molen gekomen achtte Veldkamp het gevaar geweken en ging naar huis.

Ik was echter nog niet gerust, en wou eerst boven kijken.

Hier kreeg ik de schrik van mijn leven.

Het was allemaal vuur en rook. Alles brandde. Vang, bovenwiel, bonkelaar, kapzolder, het stond allemaal in vuur en vlam.

In paniek pakte ik mijn zakdoek en wilde het vuur aan de bonkelaar doven.

Dat lukte vanzelfsprekend niet.

Het beste was natuurlijk de brandweer te bellen. Zo gedacht zo gedaan.

Het duurde echter vrij lang voordat de brandweer er was, mij veel te lang.

Er kwam steeds meer rook uit de kap.

Ik zei tegen mijn vrouw: "Ik ga naar huis, ik wil niet zien dat de molen straks in elkaar stort." (Als de kap is doorgebrand gaat de molenromp als een schoorsteen werken en dan is er vrijwel geen houden meer aan)

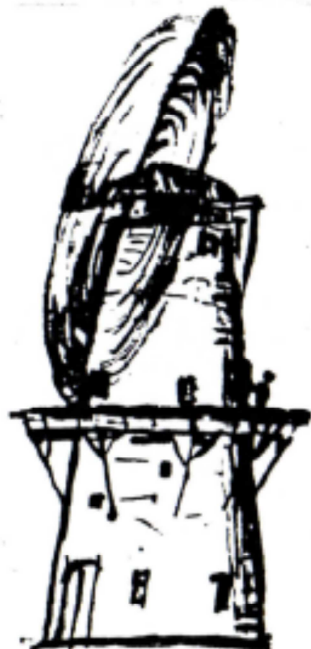
Ik had de woorden net uit de mond of daar was de brandweer. Gelukkig maar.

Ze hadden een hele omweg moeten maken omdat de hoofdweg bezet lag met bomen.

Bliksemsnel werden de slangen uitgerold en we stoven in volle galop naar boven. Na een uurtje blussen was het vuur gedoofd. Na het blussen heb ik nog naar de schade gekeken. De tranen sprongen je in de ogen. Het was allemaal kapot. Maar we hadden allemaal een voldaan gevoel dat we de molen gered hadden, en daar hebben we nog even op gedronken. Later, toen de storm geluwd was hebben we de roede met dikke touwen vastgezet aan de stelling. Dus, molenaars, laat dit steeds een waarschuwing zijn; slecht weer op komst, dan de molen stevig vastzetten. En ben je aan het draaien; altijd zorgen dat je voor een bui aan bent en de molen stilhouden en eventueel vastzetten. Je kunt nooit precies zeggen hoeveel wind er uit zo'n bui komt. Zo, dat was een heel verhaal maar ik geloof wel een beetje leerzaam. Met vriendelijke groeten en een goed molenjaar toegewenst,

D. Bos , Bellingwolde

P.S. DE MOLEN IN
BELLINGWOLDE IS
IEDERE ZATERDAG -
MIDDAG GEOPEND.
IEDEREEN IS VAN
HARTE WELKOM.

Indeling van de cursisten over de div. molens/instructeurs

	april/mei	Juni/juli	aug/sept.
J.G.J. Bierhof J. Kok K. Strijk H. Tamminga J. Bezema-Tel	Veldkamps Meuln te Bellingwolde za. D. Bos	"de Dellen" te Scheemda R. P. Lemminga	"Dijkstra" te Winschoten B. Oomkens
J. Bosch J. H. Flikkema H. Scheepers P. Bulter	"Onrust" te Oude Pekela za. 9-12 uur L. E. Buiskool	Veldkamps Meuln te Bellingwolde D. Bos	"de Dellen" te Scheemda R. P. Lemminga
R. de Graaf J. H. Kuper W. G. Lugtenborg G. J. de Vries H. Bergman	"Dijkstra" te Winschoten B. Oomkens	"Onrust" te Oude Pekela za. 9-12 uur L. E. Buiskool	Veldkamps Meuln te Bellingwolde D. Bos
J. Hetebrij T. T. Overdijk A. Schuthof J. P. Hobbema M. Venhuizen	"de Dellen" te Scheemda R. P. Lemminga 05979 - 1292	"Dijkstra" te Winschoten B. Oomkens 05970 - 14269	"Onrust" te Oude Pekela za. 9-12 uur L. E. Buiskool 05976 - 1386

wordt lid van
Vereniging Vrienden van de Groninger Molens,
Postbus 213,
9700 AE Groningen

NIEUWS VAN DE NOORDSTAR

Woensdag 8 maart jongstleden was het dan zover: de ondertekening van de verkoopakte van de korenmolen "De Noordstar" te Noordbroek, ten kantore van notaris Rinsema te Zuidbroek. Als verkopers waren aanwezig de heer en mevrouw Overdijk en als vertegenwoordiger van de gemeente Oosterbroek, de koper van de molen, de heer Flap.

Deze verkoop is de eerste stap op weg naar volledige restauratie van de uit 1849 daterende "Noordstar".

"Begemans molen", zoals ie plaatselijk ook wel bekend staat, heeft tot ongeveer 1982 nog gemalen, maar nadien alleen nog voor de prins gedraaid. Ook heeft er sinds die tijd geen onderhoud meer plaats gevonden, zodat de kwaliteit van zowel de romp als het gaande werk hard achteruit zijn gegaan.

De familie Overdijk heeft sinds 1985, toen zij eigenaar werd van de "Noordstar", op allerlei manieren geijverd voor herstel van deze kleine korenmolen. Enerzijds door met kleine verkoopakties geld in te zamelen voor het in-stand houden van de molen en anderzijds door te zoeken naar wegen waarlangs financiële middelen beschikbaar zouden kunnen komen voor de grote restauratie.

Na uitgebreide en soms moeizame onderhandelingen tussen de eigenaars, de gemeente Oosterbroek en de stichting Oldamt, is er voor de volgende konstruktie gekozen.

De gemeente neemt de molen van de familie Overdijk over en laat deze onder gemeentelijke financiële verantwoordelijkheid restaureren. Vervolgens zal de gemeente de molen voor een symbolisch bedrag overdoen aan de stichting Oldamt.

Aangezien er al geruime tijd geleden een plan en begroting voor restauratie zijn gemaakt en ingediend, zal het echte herstel van de "Noordstar" zeker dit jaar gestalte krijgen.

WAT IS DIT ?!!?

STAPHORSTER DEKKLEDEN B.V.

Schependijk 37
7713 PX - Staphorst (Den Huis)
Telefoon 05296 - 3490 b.g.g. 04749 - 3988

LEVERING VAN MOLENZEILEN
IN ZEILDOK WK77 EN HEMPEX
TOUWWERK.

OOK VAKKUNDIGE REPARATIE VAN
UW ZEILEN.

VERDER LEVEREN WIJ HANDSTIKAP-
PARATEN VOOR REPARATIES AAN
MOLENZEILEN EN LEREN ZEIL-
HANDJES ENZ.

VERTEGENWOORDIGER:

H. TAMMINGA
WESTERLIE
0678 BH
TEL. 059 70-14880